

Nýggjárskrøða

Løgmann, P. M. Dams

Nýárslokkurnar ringja brátt hitt gamla árið út og bjóða tí nýggja vælkomid.

Við áramótið eru sálir okkara fyltar við myndum úr lívinum, myndum av tí margfalda og fjolbroytta, ið mætti okkum persónliga ella barst okkum fyrri sum frættir. Myndum av tí, ið gleddi eins væl og av vónbrotum. Myndum av dreymum um tað komandi, men sum vit kortini finna fjalt og dularfult.

Standandi á markinum millum teinin, ið gingin er, og hín nýggja og ókunnuga, ið vit skulu fara inná, valdar álvarandi undir bønini um, at forsjónin má verða okkum, næstingum og vinum, okkara landsmonnum og ríkisfeløgum, heim ínum og mannaættini góð.

Vit hava loyvi og skyldu at fegnast yvir tað, sum av góðum er okkum givið.

Og hitt farna árið var í mongum okkum gott í gávum, um tað eisini bar snertin við sær.

Vit vunu eitt munandi fet longri fram í forsoyrgini fyrri teimum sjúkum og avlómum, teimum gomlu, elskjum, móður- og fadirløysingum og øllum frelingjandi.

Hvørt fetið fram á hesi leiðini eru framstíg og bera við sær hitt størsta gagnið, ið ikki bara fellur teimum avvarandi í lut, men okkum øllum, allari tjóðini, tí her er talan um styrkveiting, ið røkkur at kalla hvørjum einasta heimil í samfelagnum og okkum um lívsevni og livs- og framtíðskraftina í fólkunum.

Og hvussu er so annars gingist í farna árinum, og hvussu er útlitið?

Hesir spurningar eru nú við áramótið á lofti at kalla í hvørjum heimil.

At fáa skip stóð fremst við seinasta áramótið.

Tætt við 20 nýggj stáilisk skip eru komin í árinum og nógv standa fyrri at koma.

Eitt stórt framstíg og mikil ábót! Eitt bakkest kendist kor — hitt stóra kursfallið á realkreditstovnsins og fiskaribankans obligatiónum.

Hetta dykkaði skipini, hækkaði veruliga rentuna og gjørdi tað truplari hjá monnum at fáa neyðturvulgan pening til vega.

Tað eydnaðist at fáa eina bráðfengis uppiskoytslángveing við landskassans veðhaldi, soleiðis at menn kundu lána eyka tað, ið kursfallið skerdi.

Men henda skipan er ov tung.

Allar árar mátti verða lagðar út fyrri at fáa eina skipan soleiðis, at realkreditstovnsins obligatiónur koma at verða keyptar til pari kurs og biliga rentu.

Vón er fyrri, at hetta fer at bera í lag.

Annar vegur til finansiering av skipabygging er norskt tilbod ígjøgnum landsstýrið.

Um 70 % lán frá Noregi móti lógtingsins ábyrgd. Rentan er 7 % p.a. Afturgjeldingartíðin er sjev. Men kann skipast soleiðis, at ístaðin fyrri 1/7 um árið kunnu menn sleppa við at gjalda 1/10 tey fyrstu 7 árin. Við byrjan av 8 árinum skulu teir eftirstandandi 3/10 rindast við einum konvertieringarláti við landskassans veðhaldi og landsstýrisins fyrrskipan. Hetta tilbod er til vógerð.

Fleiri ynskja at fáa skip við hjálp av hesari finansiering.

So státt verður tað vónandi lánliga ikki torførari at fáa nýggj skip hereftir enn tað hevur verið.

Norska tilbodið røkkur upp til 16 skip.

Stýrið mál fyrri komandi ár enn 16 nýggjar byggikontraktir aftrat teimum skipum, sum eru kontraherað og í gerð, harav summi eru við at koma, eigur ikki at vera sett. Men sjálvandi ynskja allir so nógv skip sum møguligt bygd hjá okkum sjálvum.

Tað gleðiliga er, at teir nýggju linubátarnir hava roynst væl.

Og tað er vert at taka fram tað nýggja fyrirbrigdi í okkara fiskiskapi, ið linubátarnir hava skapt, at vetrarfiskiskapurin við teimum ikki týkist at geva vörsummar- og heystfiskiskapinum nakað eftir.

Hesin vetrarfiskiskapurin er mækað heilt nýtt í fiskiskapi okkara.

Tá ið vit høvdu sluppurnar at dóga á, lógu teir fyrri teymi um veturin.

Men vigar hesin fyrimunur nógv í okkara tjóðarinntøku, og tað verður fyrri tí vónbroti, at klippilátnurkingin og klippifiskasalan hevur minnað í størum seinasta árin.

Størsti parturin av fiskinum er útflyttur ótilvirkaður og fyrri ein stóran part beinleiðis til marknaða sum saltfiskur uttan so frætt sum at vera uppskipaður og pakkaður í Føroyum.

Hetta hevur skapt vinnu- og arbeiðsloysi á mongum plássum, har ið fiskararbeiði var mest týðandi inngjørtúrur. Í hesum má broyting verða!

LÆKNAR OG SJÚKRAKASSI

Meginfelagið av sjúkrakassum í Føroyum hevur sent blaðnum hesa grein:

Sum fólk kunnugt er sáttmáloysi millum Føroya Læknafelag og meginfelagið av sjúkrakassum í Føroyum.

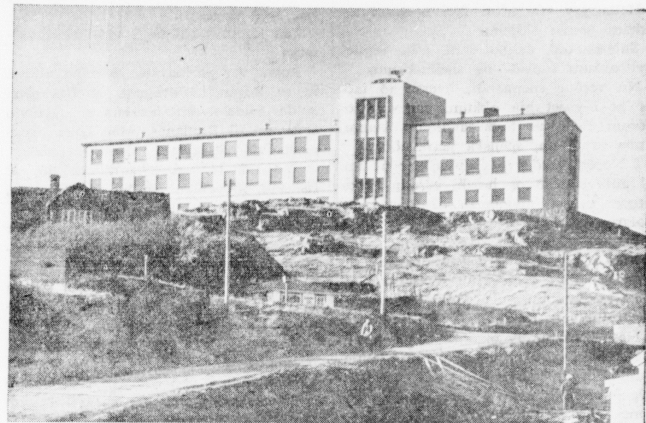
Aftaná at fólk í útvarpinum hava høyrð tann eina partin, læknarnar, greiða frá sínum sjónarmiðum, hava afleiðt spurt, um ikki meginfelagið kann koma við eini frágreiðing um sín sjónarmið ið hesi sák. Hetta er ein spurningur, sum nerur okkum øll, av tí at sjúkrakassarnir hava meira enn 22.000 línir yvir 15 ár. Vit skulu tí í stuttum siga frá teim grundum sum eru fyrri, at vðurskifti gjørdust soleiðis sum tey eru í dag.

Millum Føroya Læknafelag og meginfelagið hevur altíð verið sáttmáli. Tann sáttmáli partarnir seinast hava arbeitt eftir kom í gildi 1. jan. 1953 og er nakað broyttur frá 1. januar 1956.

Á heysti 1957 segði læknafelagið sáttmálan upp at fara úr gildi 1. januar 1958. Tingar komu í lag, men av tí at partarnir ikki samdust um tey krøv læknarnir settu og læknarnir ikki tóku av tí sum sjúkrakassarnir gingu við til, sendu læknarnir málið til gerðarettin í København. Her kom einki burtur út, av tí at bert tann eini parturin sendi málið inn, og læknarnir tóku tí sakina aftur í november 1961.

Í september mánað 1961 sigur læknafelagið aftur sáttmálan upp, hesaferð at fara úr gildi 1. januar 1961. Læknafelagið legði ikki fram nakað samráðingargrundarlag, men á fyrispurning varð svar, at teir vildu nýta danska provns sáttmálan sum samráðingargrundarlag, við teimum broytingum sum neyðgar vóru, uttan samtykt at siga, hvørjar hesar broytingar vóru. Læknafelagið ásetti samráðingardagar og segði samstundis

FØROYA SJÓMANNSSKÚLI



Føroya Sjómannsskúli hevur nú fingið nýggju hollni at starvast í. Tann stási liggir nýggi bygningurin, sæst daga upp um aðrar bygningar sum ein av vørunum í Havn, varð hátíðarlaga vígdur hósdagin 4. januar, meðan innbóðin samkoma og næmingar og lærarar skúlans vóru hjásettar. Løgmaður var fyrsti roðari, og vígdi hann skúlan til brúks. Síðani talaði býráðsformaðurin og skúla

stjórin. Seinri á kvøldi var veitsla á Hotel Føroyum, har 170 fólk vóru boðin við.

Tað er gleðiligt, at føroyski sjómaðurin nú at enda hevur fingið ein tíðarhóskandi skúla, við tíðarhóskandi ambóðum. 5 ár tók tað at fáa skúlan liddan, og nógvan pening kostar hann. Maskindeildin ventar tí enn; men hetta verður skjótt fingið í rættlag.

Spaniamarknaðurin var okkara besti marknaður. Men hann er nú at kalla allur farin, tí vit hava ov lítið av størum fiski.

Við at verða ríknir 12 fjórðingar út um ystu tangar, flúrar og sker í Íslandi komu vit at missa Suðurlandið og harvið tann stóra fiskin, sum vit áður seldu (Framhald á 2. síðu)

skorin klæðir og nýtast ikki at leggja pening til. Hesi víðurskifti hava altíð verið umhugnað, tá sáttmáli millum læknar og sjúkrakassar hava verið gjørdir.

Tað er møguligt, at fleiri læknar áttu verið í Føroyum, men hesin spurningur verður ikki loystur við sáttmála millum læknafelagið og meginfelagið. Høvdu víðurskiftini í Føroyum verða sum í Danmark, at ein sjúkrakassalekni bert var sjúkrakassalekni, so var øðrvísi enn nú, har læknarnir áttu sær onnur tøl sum t. d. kannan av barnaknum og børnum, kannan av sjómönnum, almennar vaksnaðiónir og nú eisini skúlaframskráir o. t. Alt hetta lekur mikið av tíðini sum annars skuldi komið sjúkrakassalæknunum tilgóðar, og tá nú læknarnir krevja arbeiðstíðina skerda, verða hesi víðurskifti alsamt at versna.

Men hvat er tað so sum er í tí danska sáttmálanum og vit her ikki kunnu góðtaka?

Fyrst er at nevna, at arbeiðstíðin hjá læknunum, sum hevur verið kl. 8-18 gerandisdagar nú skal setast til kl. 8-16 (fimm dagar um vikuna og kl. 8-12 leygardag).

Í takst I kossum hevur fasta gjaldið verið kr. 14,19 pr. lín og hetta skal nú hækkað til kr. 21,68. Fyri tað fasta gjaldið hava læknarnir uttan eykagjald avrikað vanligt arbeiði í arbeiðstíðini, men krevja teir nú umframt tað fasta gjaldið, sum hækkað verður 52,8 %, eyka fyrri viðtali arbeiðstíðini soleiðis:

Fyri at skriva resept,	kr. 2,53
Fyri telefonviðtali,	— 3,12
Fyri viðtali,	— 4,23
Fyri vitjan,	— 6,30

Fyri arbeiði aftan á vanliga arbeiðstíð skal gjaldið fyrri takst I verða tað sama sum tilskilað er niðanfyrri fyrri takst II.

Fyri takst II kemur at sliggja soleiðis út:

(Framhald á síðu 3)

BRØÐLEYP. Í dag giftast í Havnar kirkju Sólrun Mohr, læknasekreterur, Tórshavn, og Hans Holm, stud. mag., Tórshavn.

Í dag g'ftast Oddbjørn Olsen og Esmar Justinussen, Arnarför.

SUBURSTREYMOYR JAVNAÐAR-
FELAG hevur samkomu leygardagin 13. januar við ræstjotsborðhaldi. Tekningar listi: tlf. 2034.